

Natura 2000-handleplan 2022–2027
Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord
Natura 2000-område nr. N166
Habitatområde H195

Titel: Natura 2000-handleplan 2022–2027 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord Natura 2000-område nr. N166

Udgiver: Kalundborg Kommune

År: 2024

Forsidefoto: Røsnæs fyr med knolden Bavnebjerg i forgrunden. Fotograf: Klaus Pedersen

Baggrundskort: Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (tidl. SDFE).

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1. Resumé	4
2. Baggrund	6
2.1 Den lovgivningsmæssige ramme	6
2.2 Miljøvurdering af handleplanerne	7
3. Redegørelse for gennemførelsen af seneste handleplan	8
3.1 Vurdering af gennemførelse af Natura 2000-planen	9
4. Behov for indsatser	10
5. Indsatser fordelt på aktør	11
6. Prioritering af den forventede indsats	12
7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	13
Bilag 1:	14
Sammenfatning af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000- område N166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord	14
Bilag 2: Kortbilag	19
Bilag 3: Tabeller over naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget, fordelt på myndighed og naturtilstand	20

1. Resumé

Handleplanen for Natura 2000-område nr. 166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2027 - dog udgangen af 2033 for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Natura 2000-området består af Habitatområde nr. 195, Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord og omfatter i alt et areal på 5774 ha (= 57,7 km²), hvoraf den marine del udgør ca. 5369 ha og landarealet ca. 404 ha, se kortet på næste side.

På bilag 2 er de kortlagte arealer med habitatnatur samt levesteder på land vist, bilag 3 gengiver de samlede arealer i tabelform.

Det overordnede mål for området er beskrevet i afsnit 3.1 i Natura 2000-planen og de konkrete mål i afsnit 3.2.

Generelt gælder for dette område, at den samlede forekomst af naturtyper og arters levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Målsætningerne konkretiseres i Natura 2000-planens afsnit 4.1 og 4.2 i form af nogle generelle og områdespecifikke retningslinjer for indsatsprogrammet.

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er:

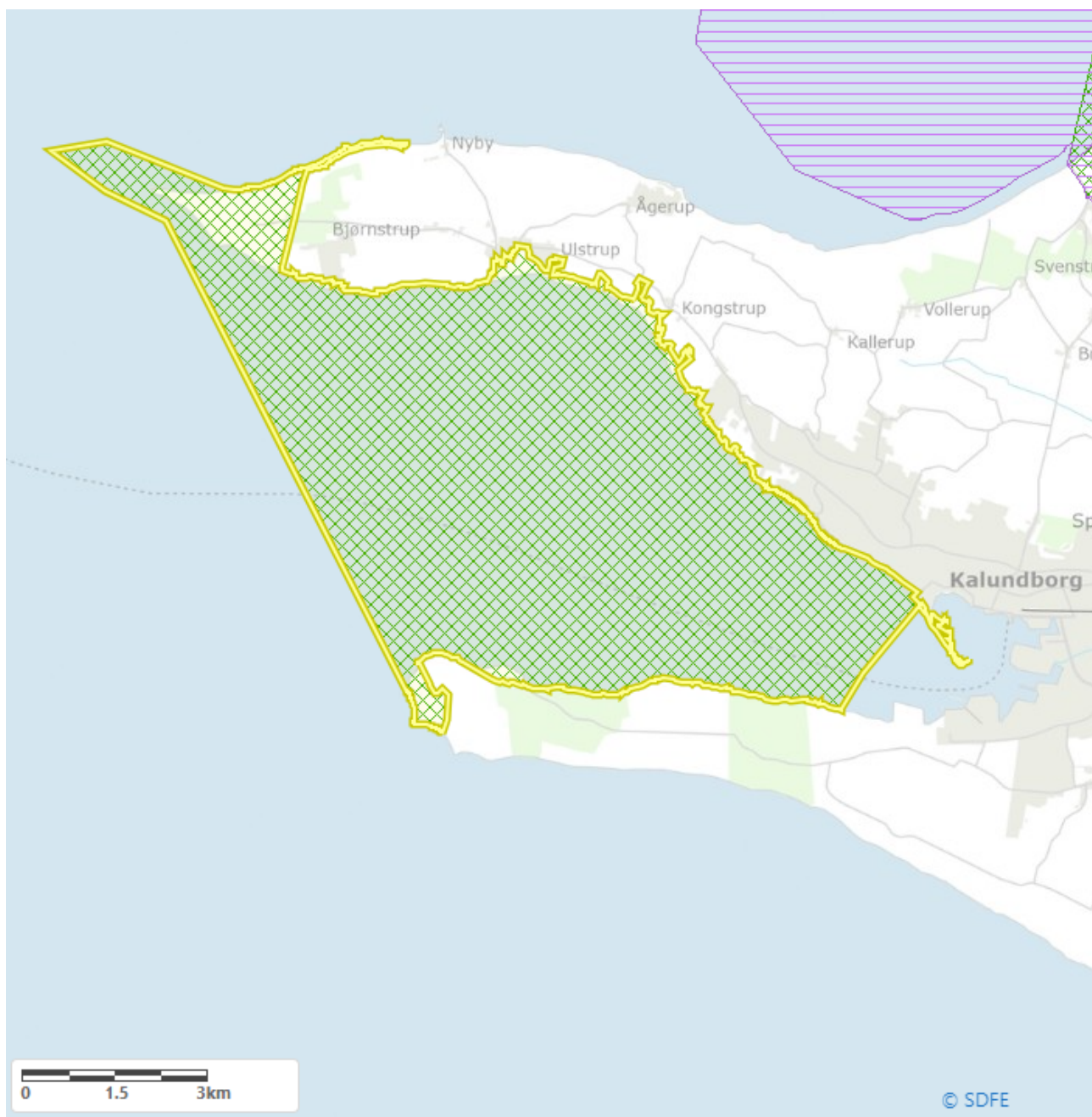
1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
3. Bekæmpe invasive arter

I det konkrete Natura 2000-område er indsatsen i denne planperiode rettet mod at sikre kortlagt natur i sommerhusområder, hvor § 3-beskyttelsen som følge af denne zonestatus giver en yderst begrænset sikring og hvor der i mange tilfælde ikke foretages naturpleje.

Indsatsen udføres både på offentlige og private arealer i området.

Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler.

Der findes blandt andet en række understøttende tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen, samt midler til Life-projekter som medfinansieres af EU.

Kort fra fra Danmarks Arealinformation¹ visende Natura 2000-område nr. 166 indenfor den gule streg
 Skravering i øverste, højre hjørne viser det nærliggende Natura 2000-område nr. 154 i Sejerøbugten.

¹ Jf.: <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>

2. Baggrund

Miljøstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 257 Natura 2000-områder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte Natura 2000-område og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2022–27. Natura 2000-planerne kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside www.mst.dk.

Ud fra Natura 2000-planerne er der udarbejdet Natura 2000-handleplaner for de enkelte Natura 2000-områder. Handleplanerne skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Kalundborg kommune på grundlag af Natura 2000-plan 2022-2023 for Natura 2000-område nr. 166, Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kommunens kystnære områder. Kommunerne er ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af 2027.

Miljøstyrelsen er ansvarlig for at udarbejde en skovhandleplan for de skovbevoksede, fredskovspligtige Natura 2000-arealer hvert 12. år, hvilket rammer denne planperiode, men der er ikke skovhabitatnatur i fredskovspligtige arealer for dette Natura 2000-område udover hvad der findes på Naturstyrelsens ejendom, se nedenfor.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-området, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne planer for forvaltningsindsatser (eks. drifts- og plejeplaner). Der udarbejdes ikke handleplan for de offentlige lodsejeres arealer, hvor de selv udarbejder planer for forvaltningsindsatser, hvorfor data fra deres arealer ikke indgår i selve handleplanen men kun fremgår af bilag 1.

Naturstyrelsen ønsker selv at udarbejde plan for forvaltningsindsats for egne arealer, og resumé af disse planer kan ses i bilag 1. Hvis der er behov for at tydeliggøre ansvarsfordelingen mellem aktører (heriblandt offentlige lodsejere med egne planer for forvaltningsindsatser), tydeliggøres dette i kapitel 5.

2.1 Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i:

- miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 692 af 26. maj 2023 med senere ændringer)
- naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 4. oktober 2022)
- bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016)
- bekendtgørelse af lov om skove (lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023)
- bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (bekendtgørelse nr. 946 af 27. juni 2016)

Det er kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for at gennemføre Natura 2000-planen på de privatejede arealer. Dog er det Miljøstyrelsen, der er ansvarlig for de privatejede, skovbevoksede, fredskovpligtige arealer. Offentlige lodsejere er ansvarlige for at gennemføre Natura 2000-planen på deres egne arealer.

Handleplanen skal ifølge lovgivningen indeholde nedenstående:

- En prioritering af myndighedens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.
- De forventede initiativer, som myndigheden vil tage for at gennemføre Natura 2000-handleplanen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsten mellem kommunale myndigheder, Miljøstyrelsen og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode (dog 12 års periode for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer), der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-handleplanen er gennemført for den forudgående periode.

Handleplanen skal ikke omfatte offentligt ejede arealer, hvis der for disse arealer er udarbejdet/udarbejdes en plan for forvaltningsindsatsen, der er i overensstemmelse med de fastsatte mål for naturtilstanden i Natura 2000-planen. Der indsættes et resumé af de offentlige planer i handleplanens bilag.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

Handleplanen skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen og skal ikke indgå Natura 2000-handleplanerne.

2.2 Miljøvurdering af handleplanerne

Natura 2000-handleplanerne er en type af planer, som kan være omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) – herefter refereret til som miljøvurderingsloven.

Ved vurderingen af om en handleplan er omfattet af Miljøvurderingsloven ses på kriterierne i lovens § 2. Erfaringsmæssigt er der en del handleplaner, som ikke vil være omfattet af miljøvurderingsloven. Det afhænger dog i alle tilfælde af det konkrete indhold af handleplanen, og der skal derfor altid foretages en særskilt vurdering for hver plan.

Denne handleplan er blevet vurderet i forhold til, om den er omfattet af miljøvurderingsloven. Det er vurderet, at den ikke er omfattet af miljøvurderingsloven og der dermed ikke skal udarbejdes miljøvurdering af handleplanen.

Der er vurderet på, om handleplanen sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller om den vurderes at kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt jfr. miljømålslovens §2.

Det er myndighedens vurdering, at handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser.

Det er myndighedens vurdering, at handleplanen er undtaget fra habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og dermed fra vurdering efter miljøvurderingsloven, fordi planerne er "direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning" jf. artikel 6, stk. 3, 1. pkt. Handleplanen anses som direkte forbundet med og nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning.

For samtlige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV). Natura 2000-planerne og de tilhørende miljøvurderinger kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside under Natura 2000, tredje generation planer (2022-2027).

3. Redegørelse for gennemførelsen af seneste handleplan

Handleplanerne for anden planperiode har været gældende siden udgangen af 2017. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-planen for planperioden 2016-2021.

Det er muligt at få et samlet overblik over tilskudskompenserede indsatser i Natura 2000-områderne i "Sammenfatning af Natura 2000-planerne 2022-2027" på Miljøstyrelsens hjemmeside, ligesom Basisanalysen² indeholder følgende tabel for indsatser finansieret via landdistriktsprogrammet eller anden tilskudsordning i årene 2010-2019:

Type af indsats	Sum af Areal i ha
Forberedelse til afgræsning	14
Græsning/slæt	221
Lavbundsprojekter, Etableret	
Lavbundsprojekter, Forundersøgelse	
Hydrologiprojekter, Etableret	
Hydrologiprojekter, Forundersøgelse	
Natur og Miljø-projekter, etablering og genopretning	9
Rydningprojekter	4
Sammenhængende arealer	
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	
Urørt skov	
Alle indsatser samlet	226

Tabellen viser en arealopgørelse over tilskud til naturforbedring og naturpleje i området. Der kan være ansøgt om flere typer af indsatser på det samme areal. Dette gør sig specielt gældende i forbindelse med igangsætning af naturpleje.

Bemærk at visse af indsatserne vil gå igen i tabel 2 nedenfor.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over de realiserede, påbegyndte og planlagte projekter inden for Natura 2000-området, der har direkte afsæt i de foregående Natura 2000-handleplaner:

Tabel 1: Følgende indsatser er finansieret via Kalundborg Kommunes egne midler eller DUT-midler*.

Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
Rydning og efterrydning i dyrefolde		4,0 ha
Rydning af invasive arter	0,2 ha	
Nyhegning af overdrevsareal	6,4 ha	5,5 ha**
Ny yngledam til klokkefrøer (med bifunktion som vandingsdam i dyrefold)		1 stk (0,04 ha)

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.

** Folden omfatter også 9 ha udenfor Natura 2000-området

Tabel 2: Følgende indsatser er finansieret gennem landdistriktsmidler eller anden finansiering med kommunens aktive medvirken og gælder arealer, der ikke er skovbevoksede, fredskovspligtige arealer*.

Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
Rydning af overdrevsarealer og hegning til afgræsning		9,2 ha, fordelt på to arealer

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.

² Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 for Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord (revideret udg.)

Der er ikke iværksat Life-projekter inden for Natura 2000-området.

Ud over de ovennævnte indsatser har myndighederne søgt at gennemføre Natura 2000-handleplanen gennem følgende tiltag:

- Kommunen har i 2018 udarbejdet en plejeplan for det fredede område Gisseløre – samme år blev Natura 2000-området udvidet til at omfatte denne halvø, og naturplejen fungerer nu også til sikring af habitatnatur på arealerne.

3.1 Vurdering af gennemførelse af Natura 2000-planen

Handleplanen skal ifølge bekendtgørelserne indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 og 12 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret. Vurderingen, af hvorvidt handleplanerne er gennemført i den forudgående periode, er baseret på om de planlagte indsatser fra sidste handleplan er opfyldt, eller der er udført tilsvarende tiltag.

Kommunen vurderer, at de planlagte indsatser vedr. sammenbinding af naturtyper og ekstensiv drift er gennemført, imens indsatser for rydning og sikring af naturtyper i sommerhusområder ikke er udført i tilstrækkeligt omfang.

En indsats der skulle sikre en arealmæssig udvidelse af overdrevstyperne er ikke gennemført, men målet er alligevel opnået for naturtype 6210 Kalkoverdrev i kraft af en udvidelse af Natura 2000-området samt en omdefinering af arealers naturtype i forbindelse med genkortlægningen.

Effekten af indsatserne vil blive vurderet løbende i det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), som overvåger vandmiljøets og naturens tilstand inden for de områder, der prioriteres i forhold til de politisk fastsatte økonomiske rammer.

4. Behov for indsatser

Natura 2000-planen for N166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord, beskriver de konkrete mål for indsatsen.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

På baggrund af Natura 2000-planen har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag.

Handleplanmyndigheden skal forsøge at indgå frivillige aftaler med lodsejere om drift. Hvor dette ikke er muligt, skal myndigheden påbyde en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for opnåelse af målene i Natura 2000-planen eller for at forhindre forringelse og forstyrrelse.

Offentlige lodsejere skal selv organisere gennemførelse af indsatser på egne arealer.

Tabel 3: Behov for indsatser for naturtyperne*

Forventede indsatser		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper	Sikring af kortlagt natur i sommerhusområder	7,8 ha	Op til 2,0 ha	Op til 10 ha
	Bekæmpelse af invasive arter	1,5 ha	Op til 3,1 ha	Ca. 4-5 ha
	Rydning af vedplanter	7,9 ha	Op til 23,6 ha	Ca. 8-30 ha
	Ekstensiv drift og pleje, f.eks. græsning	20,6 ha	Optil 28,4 ha	Ca. 20-49 ha
	Forbedring af hydrologi		Op til 10,0 ha	Op til 10 ha

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.

5. Indsatser fordelt på aktør

Grundlæggende er ansvaret fordelt, så kommunerne er ansvarlig myndighed på alle arealer i kommunen undtagen de skovbevoksede fredskovspligtige arealer.

Miljøstyrelsen er ansvarlig myndighed for de skovbevoksede fredskovspligtige arealer. Det gælder dog, at kommunerne er ansvarlige for de arealer i fredskov, der er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Myndighederne er ansvarlige, jfr. ovenstående fordeling, for gennemførelse af handleplanen undtagen for offentlige arealer, hvor lodsejer selv er ansvarlige for at gennemføre handleplanen.

De fleste indsatser er geografisk bestemt, hvorved den nævnte myndigheds- og arealdeling er gældende. Hver myndighed eller lodsejer er ligeledes ansvarlige for de arter på udpegningsgrundlaget, som ikke er geografisk fordelt p.b.a. overvågningsdata, inden for deres respektive myndighedsområde eller egne arealer.

Det er muligt at finde relevante Natura 2000-geodata i [MiljøGIS](https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022)³. Desuden kan overvågningsdata fra NOVANA-programmet tilgås via [Danmarks Miljøportal](https://www.miljoportal.dk/)⁴ og er formidlet i Natura 2000-basisanalyserne.

³ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>

⁴ <https://www.miljoportal.dk/>

6. Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planerne 2022-2027 har især fokus på en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. Samtidig fastholdes en række indsatser, der er kendt fra de gældende planer.

Hovedformålene med indsatserne i tredje planperiode (2022-2027) er:

- 1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed**
 - 1.1. der er øget fokus på en mere naturnær forvaltning med fokus på at sikre sammenhæng i naturen og mere naturlige dynamikker i Natura 2000-områderne
 - 1.2. der arbejdes for at udvide arealet med urørt skov
 - 1.3. der er fokus på tiltag mod klimaforandringer og dermed områdernes robusthed over for pludselige hændelser
- 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder hvilket bl.a. er i overensstemmelse med 'brandmandens lov' og EU's biodiversitetsstrategi 2030**
 - 2.1. fortsætte arbejdet med at sikre naturtilstanden f.eks. ved naturpleje på plejekrævende arealer
 - 2.2. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for og udlægge forstyrrelsesfrie zoner bl.a. til gavn for trækfugle, marine naturtyper og havpattedyr
 - 2.3. fokus på indsatser, der gavner truede arter og fugle
 - 2.4. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for at regulere fiskeri i beskyttede områder
- 3. Bekæmpe invasive arter**
 - 3.1. fortsætte arbejdet med at bekæmpe invasive arter

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden er sket på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete indsatser (se afsnit 4).

Den nedenstående prioritering afspejler således den forventede tidsfølge af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag:

- Kalundborg Kommune vil generelt prioritere indsatser på kortlagte arealer med igangværende, ekstensiv drift før ny indsatser sættes i gang på arealer, hvor der ikke har været drift førhen.
- Kommunen vil generelt prioritere indsatser på de kortlagte arealer med habitatnatur i 'moderat' eller 'ringe tilstand' højere end indsatser på arealer der allerede har opnået 'god' eller 'høj' tilstand.
- Kommunen vil tilsvarende prioritere indsatser på større arealer (i sig selv eller tilsammen med tilstødende, allerede plejede arealer), gerne med arealstørrelser på 10 ha eller større, før indsatser sættes i gang på mindre, +/- isolerede arealer.
- Kommunen har allerede kontakt med lodsejere i området, der har vist interesse for naturpleje. Disse muligheder vil blive undersøgt nærmere i første del af handleplanperioden, imens der i højre grad vil blive set mod nye arealer i anden halvdel af perioden.
- Generelt prioriterer og vurderer kommunen fremkommeligheden i projekterne, da frivillighed og inddragelse i forhold til lodsejere er centrale begreber i forbindelse med handleplanens indsatser.

7. Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Det er Kalundborg Kommunes hensigt at planlægge og udføre projekterne som vist i nedenstående tabel 4, og i den forbindelse tager myndighederne en række initiativer for at inddrage lodsejere og andre interessenter i projekterne.

Tabel 4 viser myndighedernes plan for interessentinddragelse. Der kan ske ændringer, hvis det ønskes af lodsejerne, eller hvis andre forhold taler for det.

Tabel 4. Forventet plan for interessentinddragelse

Projekt navn	Initiativ	Tidsplan
Orientering af lodsejere i forbindelse med høringsfase	Offentliggørelse på kommunens hjemmeside som 'Nyhed'	2024
Opsøgende formidling af tilskudsordninger målrettet mindre lodsejere	Brev eller anden direkte kontakt til berørte lodsejere om muligheden for tilskud til f.eks. hegning og rydning	Hele planperioden
Opsøgende formidling af tilskudsordninger og om samarbejde målrettet større lodsejere, sommerhusområder og grundejerforeninger	Brev eller anden direkte kontakt til berørte lodsejere og grundejerforeninger om muligheden for tilskud til f.eks. hegning og rydning i samarbejde med kommunen	2024-2026
Orientering i Det Grønne Dialogforum og i Landliggerudvalget om status for gennemførelse	Det Grønne Dialogforum i Kalundborg Kommune afholder møde 3 gange årligt, tilsvarende holdes jævnlige møder i Landliggerudvalget	Hele planperioden

Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive hvornår projekterne fysik bliver udført.

Kommunen vil i de konkrete tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Bilag 1:

Sammenfatning af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord

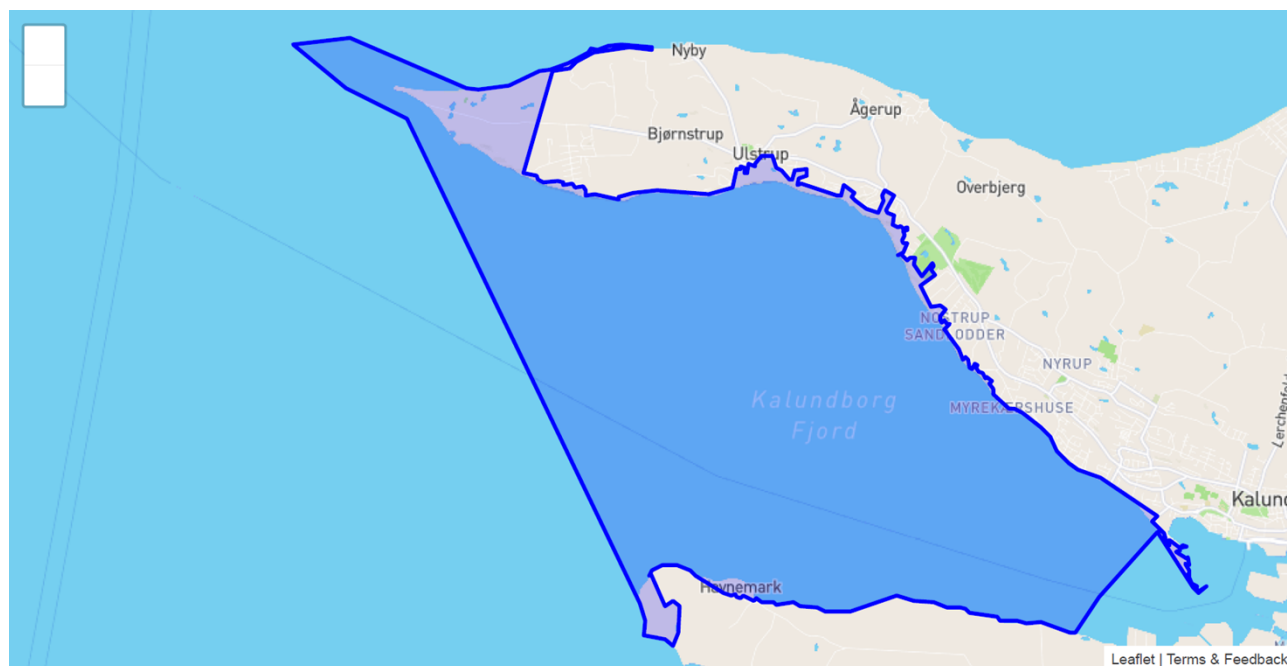
et er muligt at finde den samlede plan for forvaltningsindsats på Naturstyrelsens hjemmeside:

<https://naturstyrelsen.dk/drift-og-pleje/natura-2000-plejeplaner/x>. Plejeplanen omfatter foruden denne sammenfatning en kortudstilling af de planlagte indsatser. I kortudstillingen er det muligt at finde information om de planlagte indsatser for de enkelte kortlagte naturtyper samt arter.

Naturstyrelsen har, jf. §5 i BEK nr 944 af 27/06/2016 og §15 i BEK nr 946 af 27/06/2016, som offentlig grundejer besluttet selv at udarbejde plejeplaner for Naturstyrelsens arealer indenfor N2000 området i overensstemmelse med Natura 2000-planen for området.

Beskrivelse af området

Natura2000-område N166 har et areal på 5774 ha. heraf er 5369 ha marint område. Naturstyrelsen ejer og forvalter 195 ha. Området er udpeget som habitatområde nr. 195 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord. Røsnæs halvøen er en del af en bueformet randmoræne, der fortsætter over Storebælt til Fyns hoved. Den fremstår som en vold af ler, sand, grus og sten, som blev efterladt langs randen af en gletsjer, som under sidste istid skød frem fra syd gennem Storebælt. Sammen med geologien danner det specielle storebæltsklima med lav nedbør og mange solskinstimer grundlaget for områdets betydelige forekomster af bl.a. naturtyperne kalkoverdrev og tørt kalksandoverdrev og heraf følgende unikke flora og smådyrsfauna. På grund af skrænternes store hældning har jorden de fleste steder aldrig været omlagt, men hovedsageligt været brugt til græsning uden tilførsel af gødning og sprøjtemidler. Det har betydet, at overdrevsvegetationen mange steder har bevaret en stor mangfoldighed af ualmindelige arter. En del af sydskrænterne på Røsnæs er omfattet af fredning. I området findes en livskraftig bestand af klokkefrø. Bestanden er resultatet af en genudsætning i år 2000 baseret på dyr fra Nekselø. Bestanden synes at trives, idet dyr spredes og koloniserer nye vandhuller - også udenfor Natura 2000-området. De træbevoksede arealer på Røsnæs blev i 2021 udlagt til urørt skov.

Tabel A: Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Skovnaturtyper	Areal [ha]
9130 - Bøg på muld	6.1

Lysåbne naturtyper	Areal [ha]
1220 - Strandvold med flerårige planter	2.7
1230 - Kystklint/klippe	6.0
3140 - Kransnålalge-sø	0.4
3150 - Næringsrig sø	4.3
6120 - Tørt overdrev på kalkholdigt sand	2.9
6210 - Kalkoverdrev	12.6
7220 - Kildevæld	0.3

Arter på udpegningsgrundlaget fremgår ikke af ovenstående tabel. Der henvises derimod til N2000 planen for området.

Planlagte indsatser

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsatser for naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Indsatserne er beskrevet i nedenstående tabeller og suppleret med forklarende tekst.

I tabellerne skelnes mellem "Eksisterende indsats" og "Ny indsats". "Eksisterende indsats" anvendes, hvor den pågældende indsats allerede er omfattet af den eksisterende arealforvaltning, eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at indsatsen vil blive gennemført i plejeplanperioden. "Ny indsats" omfatter de indsatser, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2022 - 2027.

Tabel B: Planlagte indsatser for naturtyperne på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Indsatser - Skovnaturtyper (planperiode 2022-2033)	Eksisterende indsats [ha]	Ny indsats [ha]	Samlet behov for indsats [ha]
Græsningsskov	4.3	1.4	5.7
Urørt skov med naturgenopretningsaktivitet	6.1		6.1

Indsatser - Lysåbne naturtyper (planperiode 2022-2027)	Eksisterende indsats [ha]	Ny indsats [ha]	Samlet behov for indsats [ha]
Græsning	19.7	1.3	21.0
Hegning	21.0		21.0
Rydning af opvækst	1.3		1.3

Ovenstående tabel udstiller Naturstyrelsens planlagte indsatser i planperioden. Indsatserne er planlagt med ophæng i målsætninger og retningslinjer fra den overordnede N2000 plan, som rækker ud over den enkelte planperiode, mens indsatserne forventes udmøntet indenfor planperioden.

I Natura 2000-planerne er der samlet set et større fokus på mere naturlige processer. En målsætning i Natura 2000-plejeplanen er derfor sikring af naturlig dynamik og variation. En indsats under denne målsætning er naturgenopretning mhp. urørt skov. Dele af området er udpeget som urørt skov. Områder udlagt til urørt skov med en forudgående naturgenopretning forvaltes med et mål om at sikre de bedst mulige rammer for en selvstående og selvforvaltende natur, hvor det er naturlig dynamik og naturlige processer, der skaber de rette

forhold og levesteder for skovnaturen, og hvor biodiversiteten fremmes og understøttes. Generelt sigtes der efter at opnå en tilstand, hvor der er mindst muligt behov for aktiv naturforvaltning. Dog vil opsyn og vedligehold af hegninger med græssende dyr kræve løbende vedligehold, ligesom det f.eks. kan blive nødvendigt at bekæmpe invasive arter, sikre vedvarighed i mængden af dødt ved, sikre tilgængelighed for skovens brugere, samt pleje f.eks. fortidsminder og Natura 2000-habitatnaturtyper. Naturgenopretningsperioden, med f.eks. udtag af ikke-hjemmehørende træer, genopretning af naturlig hydrologi og skovgræsning, vil være 6 år fra vedtagelse af forvaltningsplanen. Plejen af de lysåbne naturarealer tilstræber at fremme et landskab med lav og artsrig vegetation, frodige enge og krat, enkeltstående buske og træer samt solbeskinnede vandhuller. Det nuværende græsningsregime med ekstensiv græsning uden tilskudsfodring samt helårsgræsning i storfolden på sydsiden af Røsnæsvej, bibeholdes. Mademosen inddrages i græsningen for at retablere fersk eng på tidligere græssede arealer samt hæmme tilgroning med opvækst. For at imødegå tilgroning af lysåbne natur foretages tidvis rydning af opvækst på de lysåbne naturarealer.

Tabel C: Udvikling mod ny kortlagt naturtype

Der planlægges ikke for udvikling af nye naturtyper i indeværende planperiode. Derfor vises Tabel C ikke.

Tabel D: Planlagte indsatser for arter, udover indsatser for naturtyper på lysåbne naturtyper og skovnaturtyper på Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for arterne, der fremgår af tabel D.

Habitatområde: nr. 195 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord

Art	Planlagte indsatser	Eksisterende indsats	Ny indsats
Klokkefrø	Sikring af levesteder i øvrigt	Ja	
Stor vandsalamander	Sikring af levesteder i øvrigt	Ja	

Der planlægges ikke en særskilt indsats for arterne på udpegningsgrundlaget, men arternes levesteder tilgodeses gennem den planlagte pleje af lysåbne arealer.

Opsummering

Den samlede indsats for naturtyper og arter på Naturstyrelsens arealer forventes hermed at understøtte de i Natura 2000-planen fastsatte mål for naturtilstanden.

Redegørelse for indsatsen i den forgangne plejeplansperiode

For de lysåbne naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget omhandler denne redegørelse planperioden 2016-2021. For skovnaturtyper perioden 2010-2021.

Nedenstående tabeller viser en oversigt over planlagte og gennemførte aktiviteter på Naturstyrelsens arealer inden for Natura 2000-område N166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord

Tabel E: Status for gennemførelse af aktiviteter for seneste planperiode fordelt på naturtyper og arter

Skovnaturtyper (planperiode 2010-2021)	Indsats	Areal [ha]
9130 - Bøgeskove på muldbund	Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	5.8

Skovnaturlyper (planperiode 2010-2021)	Indsats	Areal [ha]
9130 - Bøgeskove på muldbund	Ingen jordbearbejdning	0.4
9130 - Bøgeskove på muldbund	Græsningsskov	0.6
9130 - Bøgeskove på muldbund	Bevarelse af mindst 5 store træer pr. ha til henfald	0.4

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
1220 - Strandvold med flerårige planter	Andet areal uden drift	2.6
1230 - Kystklint/klippe	Andet areal uden drift	3.2
1230 - Kystklint/klippe	Rydning af opvækst	9.3
1230 - Kystklint/klippe	Græsning	9.3
6120 - Tørt overdrev på kalkholdigt sand	Rydning af opvækst	2.0
6120 - Tørt overdrev på kalkholdigt sand	Græsning	2.0
6210 - Kalkoverdrev	Rydning af opvækst	4.4
6210 - Kalkoverdrev	Græsning	4.2
7220 - Kildevæld	Rydning af opvækst	0.3
7220 - Kildevæld	Græsning	0.3
9997 - Ikke specificeret	Andet areal uden drift	< 0.1

Tabel F: Oversigt over ikke-planlagte indsats, der er gennemført, og som gavner arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget

Der er ikke gennemført indsats udover det planlagte i den forgangne planperiode. Derfor vises Tabel F ikke.

Tabel G: Oversigt over indsats, der ikke er gennemført

Lysåbne naturtype (planperiode 2016-2021)	Indsats	Areal [ha]
1230 - Kystklint/klippe	Rydning af opvækst	2.3
6210 - Kalkoverdrev	Rydning af opvækst	0.4

Rydning af opvækst på kystklint/klippe - i mosaik med kalkoverdrev – på skrænterne mod nord er ikke gennemført, da det på grund af terrænet er meget vanskeligt at udføre. Arealet er i øvrigt tydeligt påvirket af erosion som følge af dynamikken langs kysten.

Opsummering

Med baggrund i ovenstående redegørelse for indsats i den forgangne planperiode kan Naturstyrelsen konkludere, at de planlagte aktiviteter overvejende er gennemført for Naturstyrelsens arealer. Udover de planlagte indsats er yderligere ikke-planlagte indsats gennemført jf. tabel F. Samlet har disse indsats bidraget positivt til opfyldelse af Natura 2000-planens målsætninger.

Miljøvurderingsloven, habitatdirektivet og plejeplanen

For samtlige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering (SMV). Natura 2000-planerne og de tilhørende miljøvurderinger kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside under Natura 2000, tredje generation planer (2022-2027).

Natura 2000-plejeplanerne er en type af planer, som kan være omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023) – herefter refereret til som miljøvurderingsloven.

Ved vurderingen af om en plejeplan er omfattet af miljøvurderingsloven ses på kriterierne i lovens § 8. Erfaringsmæssigt er der en del plejeplaner, som ikke vil være omfattet af miljøvurderingsloven. Det afhænger dog i alle tilfælde af det konkrete indhold af plejeplanen, og der skal derfor altid foretages en særskilt vurdering for hver plan.

Denne plejeplan er blevet vurderet i forhold til, om den er omfattet af miljøvurderingsloven. Det er vurderet, om plejeplanen fastsætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller om den vurderes at kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt jfr. miljøvurderingslovens § 8. Det er Naturstyrelsens vurdering, at plejeplanen ikke fastsætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 eller 2 og dermed ikke er omfattet af krav om miljøvurdering.

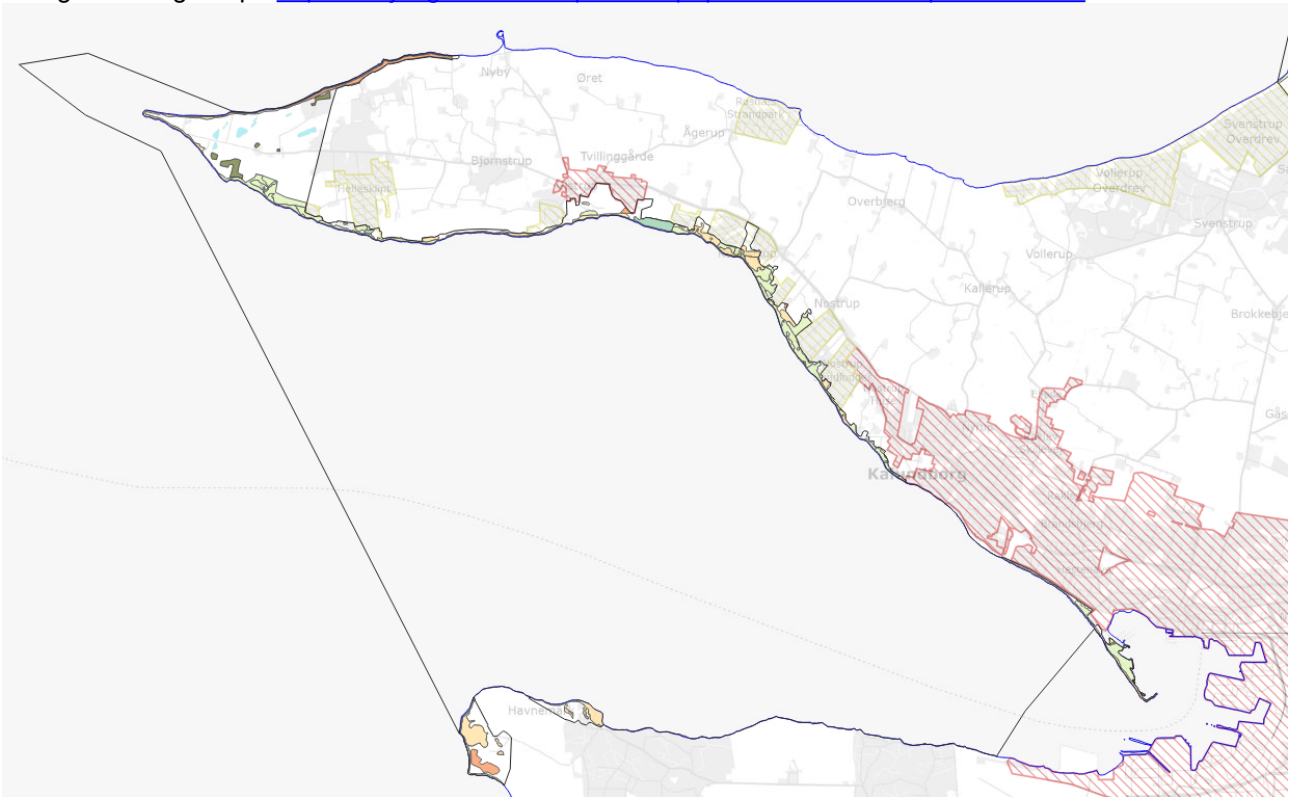
Denne plejeplan for Natura 2000-område 166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord omfatter indsatserne beskrevet i afsnittet planlagte indsatser. De planlagte indsatser forventes gennemført med det formål at understøtte bevaringsmålsætningerne for hhv. arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

I denne plejeplan planlægges der ikke gennemført aktiviteter med henblik på at udvikle naturtyper på bekostning af andre naturtyper.

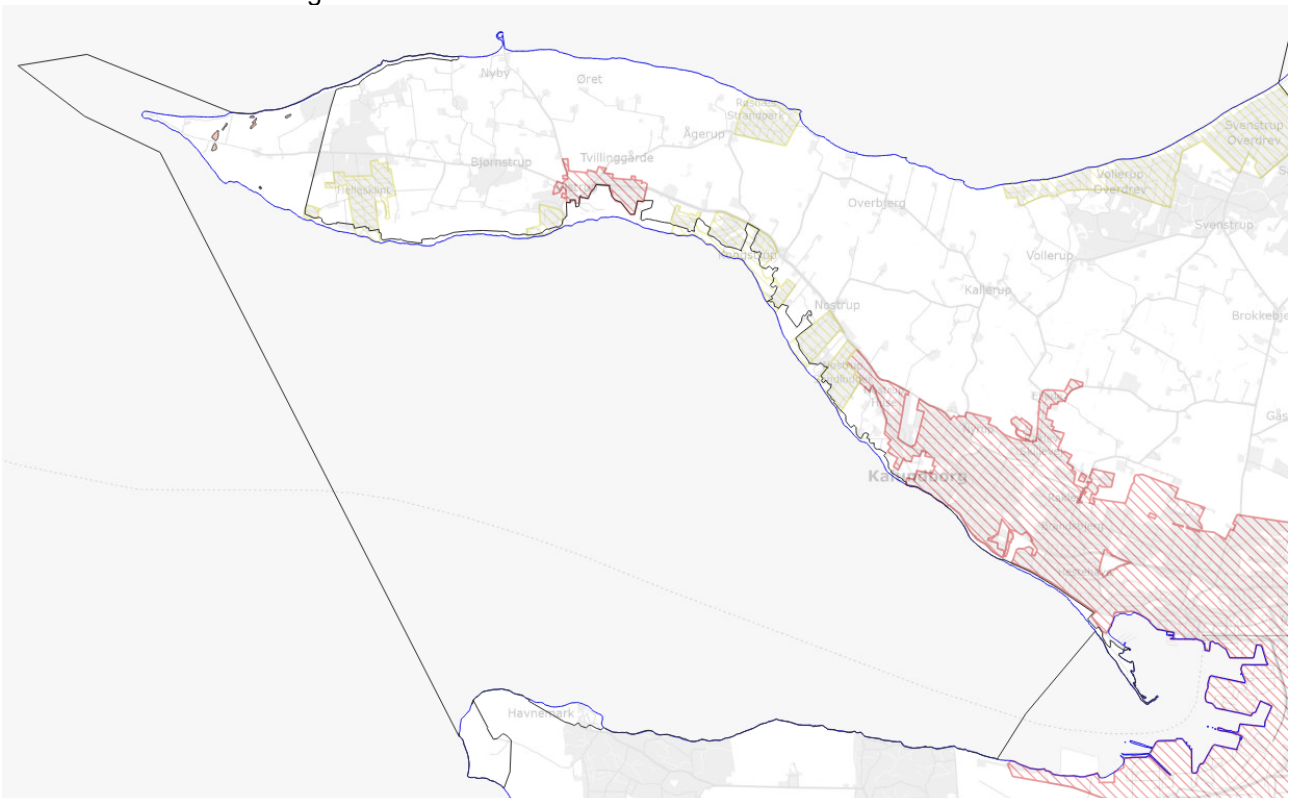
Det er Naturstyrelsens vurdering, at plejeplanen er undtaget fra habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og dermed fra vurdering efter miljøvurderingsloven, fordi planerne er "direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning" jfr. artikel 6, stk. 3, 1. pkt. Plejeplanen anses således som direkte forbundet med og nødvendig for Natura 2000-områdets forvaltning.

Bilag 2: Kortbilag

Herunder er indsat relevante kortbilag med afgrænsning af Natura 2000-område og kortlagte naturtyper. Se også kortlagene på <https://miljoejgis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>

Herover: Kortlagte habitatnaturtyper, marine naturtyper der udfylder stort set hele havarealet er ikke vist. Herunder: Kortlagte levesteder (= søer på spidsen af Røsnæs). Byområder er skraveret med rødt, sommerhusområder med gult.

Bilag 3: Tabeller over naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget, fordelt på myndighed og naturtilstand

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 166, bestående af habitatområde H195.
Nedenstående tabeller er baseret Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 for Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord (revideret udg.) og udtræk af kortlag fra Miljø-GIS, se <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>

Arealudviklingen (fremgang, tilbagegang) siden 2. planperiode skyldes i overvejende grad at Natura 2000-området er blevet udvidet, dertil er der sket ændringer i definitionerne, så et areal kan have ændret naturtype fra f.eks. kystklint til kalkoverdrev. Udviklingen er nærmere beskrevet i basisanalysen.

Tabel A: Arealer af kortlagte naturtyper i 3. planperiode:

Naturtype nr.	Naturtype navn	Handleplanmyndighed		I alt ha
		Kalundborg Kommune	Øvrige myndigheder ¹	
1110	Sandbanke		332,6 ha	332,6
1150	Lagune*			0
1160	Bugt		4346,8 ha	4346,8
1170	Rev (sten-)		619,9 ha	619,9
1170	Rev (biogene)		14,0 ha	14,0
1210	Strandvold med enårige planter	1,6 ha		1,6
1220	Strandvold med flerårige planter	13,5 ha	2,7 ha	16,2
1230	Kystklint/klippe	25,7 ha	6,0 ha	31,7
1330	Strandeng	11,9 ha		11,9
3130	Søbred med småurter			0
3140	Kransnålalge-sø		0,4ha	0,4
3150	Næringsrig sø	0,0 ha	4,3 ha	4,3
6120	Tørt kalksandsoverdrev*	12,6 ha	2,9 ha	15,5
6210	Kalkoverdrev*	41,6 ha	12,5 ha	54,1
6230	Surt overdrev*	2,1 ha		2,1
7220	Kildevæld*		0,3 ha	0,3
9130	Bøg på muld		6,1 ha ²	6,1
Ialt	Marine typer			5313,3
	Lysåbne naturtyper			133,4
	Søtyper			4,7
	Skovnaturtyper			6,1
	Alle kortlagte naturtyper			5457,5

* angiver de særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede arter og naturtyper).

¹ Bl.a. reguleres udnyttelsen af havarealer gennem fiskerilovgivningen under Fødevareministeriet, og landarealer der er Naturstyrelsens ejendom er underlagt denne myndigheds drift.

² Arealer med fredskov, dvs. natur der hører under skovloven og de 12-årige handleplanperioder.

Tabel B: Arter på udpegningsgrundlaget.

		Kortlagt levested
1014	Skæv vindelsnegl (<i>Vertigo angustior</i>)	-
1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	8 stk / 2,1 ha ¹
1188	Klokkefrø (<i>Bombina bombina</i>)	8 stk / 2,1 ha ¹
1351	Marsvin (<i>Phocoena phocoena</i>)	-
1365	Spættet sæl (<i>Phoca vitulina</i>)	-

¹ Kun arealer på Naturstyrelsens ejendom er kortlagt som levesteder. Kommunen har kendskab til yderligere et levested (jf. tabel 1 for udførte handlinger).

Der er foretaget en kortlægning og tilstandsvurdering af følgende naturtyper i Natura 2000-området:

Tabel C: Naturtilstand af kortlagte naturtyper

Naturtype nr.	Naturtype navn	Naturtilstand					Ingen tilstands-vurdering	I alt ha
		I	II	III	IV	V		
1110	Sandbanke						332,6 ha	332,6
1150	Lagune*							0
1160	Bugt						4346,8 ha	4346,8
1170	Rev (sten-)						619,9 ha	619,9
1170	Rev (biogene)						14,0 ha	14,0
1210	Strandvold med enårige planter		1,6 ha					1,6
1220	Strandvold med flerårige planter		12,0 ha	4,2 ha				16,2
1230	Kystklint/klippe		14,0 ha	17,0 ha	0,7 ha			31,7
1330	Strandeng		4,8 ha	2,0 ha	5,1 ha			11,9
3130	Søbred med småurter							0
3140	Kransnålalge-sø		0,4 ha					0,4
3150	Næringsrig sø		1,6				2,7 ha	4,3
6120	Tørt kalksandsoverdrev*	2,2 ha	10,5 ha	2,2 ha	0,7 ha			15,6
6210	Kalkoverdrev*	4,1 ha	29,2 ha	19,2 ha	1,7 ha			54,2
6230	Surt overdrev*		2,0 ha		0,1 ha			2,1
7220	Kildevæld*	0,3 ha						0,3
9130	Bøg på muld						6,1 ha	6,1
I alt								5457,7

* angiver de særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede arter og naturtyper).

Tabel D: Naturtilstand af kortlagte levesteder

Artsnr.	Artsnavn	Naturtilstand					I alt ha
		I	II	III	IV	V	
1166	Stor vandsalamander (Triturus cristatus cristatus)	1 stk 0,4 ha	6 stk 1,6 ha	1 stk 0,1 ha			2,1 (8 stk)
1188	Klokkefrø (Bombina bombina)	2 stk 0,6 ha	6 stk 1,5 ha				2,1 (8 stk)

Tilstandsvurderingen falder i 5 klasser, hvoraf naturtyper i tilstandsklasse I og II opfylder kravet om gunstig bevaringsstatus, forudsat at den vedvarende, nødvendige drift og evt. sikring mod forstyrrelser, foretages.

I	II	III	IV	V
Høj	God	Moderat	Ringe	Dårlig